

**ÎNALTPREASFINȚITUL PĂRINTE
CALINIC ARGEȘEANUL
ARHIEPISCOP AL ARGEȘULUI ȘI MUSCELULUI**

CUPRINS

Mesajul Rectorului	4
Decizia Senatului Universității Lucian Blaga din Sibiu	6
Diplomă Doctor Honoris Causa.....	7
Laudatio	9
Discurs festiv.....	16
Curriculum vitae	39

Mesajul Rectorului

Universității “Lucian Blaga” din Sibiu

Universitatea, una dintre cele mai reprezentative și durabile instituții ale vieții publice cu un rol profund în spațiul cultural, intelectual și academic, își onorează performanțele și prestigiul personalităților care au contribuit în mod decisiv și semnificativ la dezvoltarea instituțională, asigurarea continuității sau conturarea unei identități distincte în context academic național și internațional.

Trăim într-o societate în care lucrurile se mișcă alert, principiile se construiesc și se reconstruiesc pe măsură ce generațiile se schimbă, iar pentru a deveni performanți e nevoie să ținem pasul cu transformările regăsite în toate domeniile de activitate. Tocmai din acest motiv, am militat pentru o deschidere către acele zone din care putem extrage experiențe utile.

Acordarea titlului de Doctor Honoris Causa **Înaltpreasfinției Sale CALINIC ARGEȘEANUL, Arhiepiscop al Argeșului și Mușcelului**, confirmă relevanța și semnificația culturii pentru ULBS ca dimensiune esențială a

strategiei de dezvoltare, alături de învățare și cercetare. Personalitate academică și științifică recunoscută, primește acest titlu academic din partea universității ca semn de apreciere și recunoaștere a contribuției Sale importante în plan profesional, cultural și social.

Acest titlul acordat, la propunerea Facultății de Teologie a Universității *Lucian Blaga* din Sibiu, în anul în care Universitatea împlinește 50 de ani de existență are semnificații deosebit de puternice pentru comunitatea academică sibiană.

În numele comunității academice a Universității *Lucian Blaga* din Sibiu, doresc să vă felicit pentru acceptarea titlului de Doctor Honoris Causa conferit de către Universitatea noastră și să vă asigur de întreaga noastră prețuire.

Prof. univ. dr. ing. Ioan Bondrea
Rector,
Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu

EXTRAS

DIN HOTĂRĂREA SENATULUI ULBS

nr. 2924 din 06.06.2019

Senatul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu,
În baza Hotărârii Guvernului României nr. 225/1990,
În temeiul Legii Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,
În baza prevederilor Cartei U.L.B.S, aprobată în ședința Senatului din data de 28.09.2015 și a Regulamentului de organizare și funcționare a Senatului U.L.B.S., aprobat în ședința Senatului din data de 31.03.2016,
Având în vedere dezbaterile din ședința ordinară din data de 6 iunie 2019, la care au participat 61 de senatori, conform Listei de prezență anexă la prezenta Hotărâre, fiind întrunit cvorumul și numărul de voturi necesar:

HOTĂRĂȘTE:

Art. 47 Aprobă acordarea titlului de Doctor Honoris Causa al Universității "Lucian Blaga" din Sibiu Înaltpreasfinției Sale Calinic Argatu (Argeșeanul), Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului, la propunerea Facultății de Teologie a ULBS, avizată la art. 5 Hotărârea C.A. nr. 05 din 19.02.2019.

Prof. univ. dr. Horatiu RUSU,

Președintele Senatului ULBS

Conf. univ. dr. Manuela PUMNEA,

Cancelarul al Senatului ULBS

Universitas de Luciano Blaga nominata Cibiniensis

Mors est ut ii qui in splendore animi et vitae praestantem collationem ad evolvendas humanas condiciones valuerunt, doctores honoris causa creentur.

Nos, Senatus et Rector Universitatis de Luciano Blaga nominatae Cibiniensis, concilio die VI° mensis Iunii anno Domini MMXIX^o habito, in omnium consensu, cum ornatissimus ac illustrissimus vir, Eminentia Sua CALINIC ARGATU (ARGESENSIS), Archiepiscopus Argesensis similiterque Muscelensis, ad eruditionem virtutemque colendas pariter contulisset et egregiam laudem magnamque admirationem meritus esset,

EMINENTIAM SUAM

CALINIC ARGATU (ARGESEM)

Doctorem Honoris Causa

creavimus et declaravimus.

Propterea maius diploma Universitatis Cibiniensis sigillo munitum requisitaque subscriptione firmatum ei dari curamus.

Datum Cibinii, die IX° mensis Decembris, anno Domini MMXIX^o.

SENATUS PRAESES,
Professor Universitarius
Doctor

Honoriu
Honoriu RUSU

RECTOR UNIVERSITATIS,
Professor Universitarius
Doctor Rerum Technicarum
peritus,

Iohannes
Iohannes BONDREA

LAUDATIO

**Înaltpreasfinției Sale Calinic ARGHEȘEANUL,
Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului**

**Înaltpreasfinția Voastră Prof. Dr. Laurențiu STREZA,
Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului,
Excelența Voastră, Prof. Dr. ing. Ioan BONDREA,
Rectorul Universității “Lucian Blaga” din Sibiu,
Stimate Domnule Prof. Dr. Horațiu RUSU,
Președintele Senatului Universității “Lucian Blaga”,
Onorați membri ai Senatului Universității “Lucian Blaga”,
Dragi colegi, iubiți studenți,
Cinstiți oaspeți,**

O instituție de cultură și vocație teologică nu poate fi împlinită dacă nu-și prețuiește dascălii și nu-i cinstește pe discipolii acestora. Cei din urmă nu-și pot îndeplini misiunea și nu-și pot împlini chemarea dacă nu vor urma exemplul dascălilor lor, iar primii nu vor trăi bucuria vocației ridicată pe

înalte culmi dacă nu vor vedea rodind bogat semințele elocinței și ale Sfințeniei vieții în discipolii lor.

Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sibiu, cu o tradiție de peste 230 de ani în spațiul cultural ardelean a știut întotdeauna să-și pună în valoare și să-și prețuiască atât profesorii, cât și pe cei care au fost și sunt rodul strădaniei lor pe pământ academic și spiritual. Și astăzi se desfășoară un astfel de moment de prețuire și cinstire a unei remarcante personalități care datorează formarea sa academică și spirituală Școlii Teologice Sibiene. Această personalitate este Înaltpreasfinția Sa, Calinic Argeșeanul, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, care la propunerea Facultății de Teologie „Sfântul Ierarh Andrei Șaguna” din Sibiu, Senatul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu a hotărât acordarea titlului de Doctor Honoris Causa.

Câteva date biografice vor contura portretul ierarhului iubitor de cultură și artă românească, trăitor discret dar foarte adânc de spiritualitate creștină autentică, păstrător devotat și promotor de patrimoniu bisericesc și iubitor de creație literară în duhul vechilor cazanii și al marilor noștri poeți și scriitori.

Înaltpreasfinția Sa, Părintele Arhiepiscop Calinic s-a născut la 6 iunie 1944, în familia lui Haralambie și a Elenei Argatu diN Cracăul-Negru, Județul Neamț, primind la botez

numele marelui împărat Constantin. După terminarea studiilor primare (Cracăul-Negru, 1951-1955) și gimnaziale (Bălțătești, 1956-1958), s-a înscris la Seminarul Teologic Ortodox de la Mănăstirea Neamț, pe care l-a absolvit în anul 1964. Între anii 1964-1968 a studiat ca preot celib hirotonit de Arhiepiscopul Teofil al Clujului la 8 septembrie 1964, la Institutul Teologic Universitar din Sibiu obținând licența în Teologie cu lucrarea intitulată „*Lupta profeților împotriva formalismului*”, coordonată de Pr. Prof. Nicolae Neaga. A cunoscut apoi experiența pastorală în parohiile Tioltiur, Protopopiatul Gherla (1964-1966) și Inău, protopopiatul Târgu Lăpuș (1966-1971).

Dorul după liniște și contemplație îi îndreaptă pașii Înaltpreasfinției Sale spre Mănăstirea Căldărușani, unde a și îmbrăcat haina monahală din mâinile vrednicului de pomenire, Mitropolitul Antonie Plămădeală al Ardealului, cu numele Calinic, la 31 decembrie 1972, devenind muzeograf și secretar al acestei mănăstiri. După un alt popas la mănăstirea Cernica, altă vatră monahală de renume (1974-1977), trece la mănăstirea Sinaia, județul Prahova, îndeplinind slujirea de stareț între anii 1977-1981, continuată cu aceeași dăruire și spirit administrativ-gospodăresc și la mănăstirea Cernica (1981-1985).

Experiența pastorală, spiritul organizatoric, dragostea pentru slujirea preoțească, calmul și profunzimea cugetării, grija pentru păstrarea și conservarea patrimoniului național bisericesc și multe alte DARURI cu care a fost înzestrat de Dumnezeu, l-au propulsat spre slujirea arhierescă fiind ales arhiepiscop-vicar al Episcopiei Râmnicului și Argeșului, hirotonit și instalat la Mănăstirea Curtea de Argeș la 17 noiembrie 1985.

După schimbările aduse în viața Bisericii de evenimentele din decembrie 1989 și reșezări la nivel de eparhii, a fost numit locțiitor de episcop la reînființata Episcopie a Argeșului (12 februarie 1990), la 4 aprilie 1990.

La 27 septembrie 1990 a devenit episcop titular al acestei eparhii, fiind instalat la 18 noiembrie 1990 de către vrednicul de pomenire, Patriarhul Teoctist, înconjurat de vrednicii ierarhi Nestor, Mitropolitul Olteniei, Epifanie, Episcopul Buzăului și Gherasim, episcopul Râmnicului. În urma ridicării Episcopiei Argeșului și Muscelului la rang de arhiepiscopie de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a primit demnitatea de arhiepiscop la 19 iunie 2009.

Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, licențiat al Institutului Teologic Universitar din Sibiu (astăzi Facultatea de Teologie a Universității "Lucian Blaga" din Sibiu), promoția 1964-1968

și-a însușit cu prisosință marile valori ale moștenirii șaguniene pe care s-a străduit cu multă râvnă și devotament să le pună în practică atât pentru apărarea, păstrarea și conservarea patrimoniului cultural și spiritual românesc, cât și pentru promovarea culturii și teologiei, dar și a valorilor perene ale satului românesc. Astfel, Înaltpreasfinția Sa a militat pentru păstrarea și restaurarea în stilul tradițional muntenesc de sorginte bizantină a unora dintre cele mai reprezentative monumente de artă și arhitectură bisericească din țară care se află în Câmpulung Muscel, Curtea de Argeș și alte zone ale județului Argeș, dar și la Sinaia, Cernica și Căldărușani unde a fost stareț. A înțeles ca student teolog în școala șaguniană că poporul român prosperă și se identifică în Europa și în lume prin cultură, tradiție și spiritualitate reprezentate de aceste biserici și mănăstiri de mare valoare patrimonială. Grădina reședinței episcopale de la Curtea de Argeș a devenit sub directa Sa coordonare un muzeu în aer liber, acolo fiind amplasate și conservate biserici vechi de lemn, troițe și alte elemente de artă și arhitectură bisericească adunate de pe cuprinsul eparhiei străveche de la înființarea primei mitropolii românești prin strămutarea lui Iachint de la Vicina la Argeș în anul 1359. Frumusețea artistică și valoarea patrimonială a acestui tezaur de arhitectură și pictură bisericească le-a expus și

în numeroase albume, monografii și lucrări științifice alcătuite cu multă migală și dăruire și tipărite în condiții grafice deosebite. Din acestea reiese nu numai un relevant simț artistic, ci și o preocupare permanentă pentru studierea arhivelor și a lucrărilor de specialitate în domeniu, cu dăruirea cercetătorului și căutătorului neobosit.

Ca întâistătător al eparhiei Argeșului, reînființată după 1990, Înaltpreasfinția Sa a fondat pentru pregătirea personalului clerical și didactic opt instituții de învățământ teologic: 4 seminarii (Turnu Măgurele, Pitești, Curtea de Argeș și Câmpulung Muscel), 3 școli de cântăreți bisericești (Turnu Măgurele, Domnești și Curtea de Argeș) și 1 facultate de Teologie în cadrul Universității din Pitești (azi Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte). De asemenea este fondatorul a 3 publicații locale: *Argeșul ortodox*, *Lumină lină* și *Păstorul Ortodox*.

Este autor a peste 61 de volume apărute la edituri de prestigiu care abordează teme de istorie națională și bisericească, de cultură și spiritualitate creștină, de artă și arhitectură românească bisericească, de literatură și pastorație creștină, de artă și arhitectură românească bisericească. De asemenea a coordonat publicare a 38 de volume, un loc de seamă ocupând editarea operei integrale a patriarhului Iustin

Moisescu, un fiu al plaiurilor argeșene. Pe lângă această vastă operă de elaborare, coordonare și editarea a peste 100 de volume, Înaltpreasfinția Sa a publicat peste 1.100 de studii, recenzii, interviuri, pastorale și articole. O preocupare aparte a constituit-o inițierea unui program de catehizare a celor cu deficiență auditivă și de vorbire prin limbajul mimico-gestual.

Ca absolvent al Institutului Teologic din Sibiu a rămas statornic colaborator și susținător al activității academice din facultatea noastră. A donat sute de volume Bibliotecii Mitropoliei pusă la dispoziția facultății (profesorilor și studenților), a contribuit substanțial la restaurarea picturii Capelei Facultății în anul 2018 și la proiectul de restaurare a iconostasului capelei, o piesă de mare valoare patrimonială din epoca brâncovenească (sfârșit de secol XVII - început de secol XVIII). De asemenea s-a arătat interesat de înființarea unui centru de cercetare teologică în cadrul facultății noastre.

Pentru toate acestea, Consiliul Facultății a propus acordarea titlului de Doctor Honoris Causa Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului iar Senatul Universității "Lucian Blaga" din Sibiu a primit și aprobat cu căldură această propunere, care astăzi se împlinește în cadrul acestei ceremonii academice.

Întru mulți ani, Înaltpreasfințite Părinte Arhiepiscop
Calinic!

Pr. Prof. Dr. Nicolae CHIFĂR

Decan, Facultatea de Teologie Ortodoxă

Universitatea “Lucian Blaga”, Sibiu, România

DISCURS FESTIV
ROSTIT CU OCAZIA DECERNĂRII TITLULUI
DE DOCTOR HONORIS CAUSA DE CĂTRE
UNIVERSITATEA *LUCIAN BLAGA* DIN SIBIU,
ROMÂNIA, LA PROPUNEREA FACULTĂȚII
DE TEOLOGIE ORTODOXĂ

MARTIN OPITZ

Părintele literaturii germane, pe aripile vulturilor
în Carpații României

Înainte de toate mulțumim din inimă Domnului Dumnezeu, pentru bucuria de a fi azi aici, în Cetatea Sibiului, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și a Înaltpreasfințitului Părinte Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolit al Ardealului, în prezența Dlui Rector Ioan Bondrea și a Senatului Universității sibiene, precum și a Părintelui Decan Nicolae Chifăr al Facultății de Teologie ”Sfântul Andrei Șaguna”, înconjuțați de invitații care au avut dragostea de a fi prezenți la bucuria noastră.

Cu prilejul decernării titlului academic de *Doctor Honoris Causa* a Universității Lucian Blaga din Sibiu, potrivit datinei universitare se cuvine a prezenta o comunicare scrisă. Ne-am gândit, și acum, cu îngăduința de rigoare să înmprospătăm cunoștințele pe care unii dintre dumneavoastră le au deja. Este vorba despre Martin Opitz (Martini Opiții) genialul poet, filosof, diplomat, istoric și geograf.

Așa a hotărât Domnul Dumnezeu în gândirea Sa, ca înainte de Crăciunul anului 1597 (pe 23 decembrie), să se întrupeze la Bunzlau (Bolestawiec), în Silezia Inferioară (azi Polonia), ca fiu al unui priceput măcelar. Studiile, cum erau pe atunci (făcute cu toată disciplina și seriozitate multă) le-a început la Breslau (Wroclaw), apoi gimnaziul din Benthen, continuând și la Frankfurt pe Oder. Pentru studiile superioare, tânărul Martin Opitz a fost student la Universitatea din Heidelberg.

În anul 1620, când avea 23 de ani, după izbucnirea războiului religios de treizeci de ani, el a luat drumul de refugiat în Olanda. Aici a avut bucuria de a întâlni pe Daniel Heinesius (1580-1655) poet, care va avea o influență binefăcătoare asupra sa.

La doar un an de zile, în 1621, poetul și filosoful Martin Opitz se afla în serviciul diplomatic al ducilor de Brieg și Liegnitz (Lignica), apoi în anul 1622 s-a stabilit la Alba Iulia, având tinerețe năvalnică, doar 25 de ani de viață împlinind, când pașii îi călcau pe pământul străbun al Transilvaniei.

Aici, la Alba Iulia, Principele Gabriel (Gabor) Bethlen, a înființat un Colegiu Superior Reformat, la care tânărul profesor predă filosofia și estetica, iar după numai un an, în 1623, s-a întors în Germania, unde fusese chemat de către

Ducele de Liegnitz, la care mai fusese cu doi ani în urmă. Se vede de aici, că tânărul poliglot, filosof și inspirat poet, a lăsat amintiri dintre cele mai onorabile.

Steaua sub care își va realiza viitorul începe să strălucească, ocupând funcții deosebite la curtea Împăratului Ferdinand al II-lea, ajungând Președintele Curții Imperiale de la Wroclaw, fiind înnobilit cu numele, Martin Opitz von Boberfeld. Dorul de a cunoaște și de a nu sta locului îl va duce la Paris, în anul 1630, unde va întâlni personalități prestigioase, ca Hugo Grotius, din a cărui opera va traduce. Înainte de a se întâlni cu sfârșitul său pământesc, în ultimii șase ani, Martin Opitz, va lucra din nou în serviciul diplomatic al Ducilor de Liegnitz (Legnica) și Brieg, al Regelui Suediei și al Poloniei, Vladislav al IV-lea, care în cele din urmă, în anul 1636, l-a numit Secretar și istoriograf al Curții din Gdansk. Tot aici, moare din nefericire, în anul 1639, de ciumă, în vârstă de doar 42 de ani.

Care era situația în Transilvania la venirea lui Martin Opitz?

În Europa începuse războiul religios de 30 de ani. În Ardeal erau aprige certuri religioase, când Principele Transilvaniei Gabriel Bethlen, din nefericire, folosea cele mai diabolice măsuri pentru a determina pe ortodocși și sași să treacă la calvinism, fiind încurajat și ajutat de principii de Brandenburg și Hohenzollern. Întreaga Europă de Apus și de Nord se transformase într-un război între catolici și protestanți, care se omorau între ei din pricina unor doctrine religioase. În urma unor amăgiri și promisiuni pe care le făceau unii pastori și principii, unii creștini ortodocși (mai ales) își botezau copii calvini, zwingliști, sabatarieni, socinieni, etc..., și puși să învețe

religia nouă din Catehismul de la Augsburg, sau din Christianae Religionis Institutio, scrisă de Jean Calvin, ori îngânau cele 39 de Articole ale Credinței, tipărite într-o carte englezească de rugăciuni pentru toți. Se povestea cum au fost furate averile Bisericii de Henric al VIII-lea, Regele Angliei, cel de șase ori căsătorit, care luase pe nedrept conducerea Bisericii, asumându-și drepturile Papei de a numi episcopi și preoți, sau cum în Transilvania Toma Varkocs, căpitanul Cetății Oradea (Ulpianum) după ce a trecut la calvinism, a dărâmat zece biserici, o mulțime de case precum și zidurile veci ale orașului și a confiscat averile mănăstirești, iar protestanții furioși au prins zece preoți creștini, bătrâni și neputincioși și i-au spânzurat, numai din plăcerea de a-i omorî, pentru că nu aveau aceeași credință ca ei. (Vezi Hendric W. van Loon, Istoria Omenirii). Încheiem cu sintagma atribuită lui J.G.Herder (1744-1803): *Istoria ne învață că oamenii nu învață nimic din ea.*”

Așadar, ne aflăm într-o Europă ce începea să dezbine principii protestanți din Imperiul Romano-German, principii catolici și împărații. Se cunoaște că principele maghiar Gabriel Bethlen dorea să se încoroneze, cu a doua soție Catherine Hohenzollern, rege peste o Dacie maghiară și calvină. Primii convertiți au fost secuii, care cu vlahii au trăit împreună în munți și au avut aceeași soartă, iar odată trecuți la calvinism au devenit maghiari. Ceea ce se știe, este faptul că pe țaranii vlahi, care formau majoritatea populației transilvane, i-a fost cu neputință să îi convertească. Niciun fel de osândă nu le-a smuls din inimă credința de neam creștin ortodoxă.

Pentru a putea îngenunchea hotărârea de neclintit a românilor de a rămâne în credința strămoșească, Gabriel

Bethlen s-a adresat Porții Imperiului Otoman, ca să constrângă pe Patriarhul Kiril al Constantinopolului, pentru a interveni în favoarea lui ca să-l ajute să convertească pe românii ortodocși la calvinism.

Iată ce îi răspunde Patriarhul Kiril: *Înalte Principe... ne îndoim ca Padișahul să poată îndupleca națiunea română să primească bucuros credința ce o profesează Alteța Voastră. Pentru executarea norocoasă și liniștită a planului Alteței Voastre, înainte de toate națiunea română din Principatul Alteței Voastre ar trebui să rumpă legătura atât a sângelui cât și a devoțiunii ce există între ei și cei din România și Moldova. Dar principii acestor țări vecine nici într-un caz nu se vor învoi la aceea, ci se vor opune cu armele... Nu zicem că nu e creștină religiunea ce profesează Alteța Voastră care se deosebește de credința noastră și de ceea ce se profesează la Roma... Dar dacă acel nefericit popor ar îmbrățișa religia Alteței Voastre, din neștiință sau silă, ce încă nu voim a crede că s-ar fi întâmplat în principatul Alteței Voastre; ceea ce e drept, noi nu am putea împiedica, atât pentru distanța între noi cât și din lipsa armelor, căci nouă nu ni se cuvine a ne lupta cu alte arme decât peana... Mai departe, nu ne îndoim, puternicului rege al Suediei, ducele de Brandenburg și altor principii germani; însă ce le place cel mai mult doar unora dintre cei mulți, poate aduce și prăpăd. Și să dăm o mână de ajutor la toate acestea, fie pe față, fie pe ascuns, aceea ar însemna din partea noastră o mare nelegiuire, și care nu s-ar putea șterge trecând nici prin toate torturile lumii acesteia... Kiril, Patriarhul Constantinopolului (vezi text integral Syilagy W. – Syilagy S. Torok – Magyarkari tortenelmi eml'kek, Vol II, pag. 137-140)*

Dramă și tragedie pe inima și sufletul românilor, majoritari în Transilvania!

Despre aceste stări va afla Martin Opitz, cu o repeziciune greu de înțeles azi.

Așadar, în primăvara anului 1622, Martin Opitz, pornește călare spre locurile, unde Ovidiu, maestrul său favorit, fusese surghiunit, la Dunărea cea furioasă (Danuvium colens feracem).

Înainte de plecare spre Transilvania, fusese invitat de un prieten la nuntă, căruia îi scrie:

*Dar noi pornim departe, la Dunărea extremă;
Să vedem dacă Dacia vitează iubește ea și Muza?
Dacia Vitează!*

Era limpede că Martin Opitz știa anumite date istorice despre spațiul unde-și îndrepta pașii, deoarece folosește o sintagmă așa de clară și de adevărată: *Dacia Vitează!*

În luna mai a anului 1622, după opriri mai lungi, de greu drumului, ajunge la Cluj, unde face prima oprire. Tocmai în această vreme se ținea Dieta Transilvaniei, la ședințele căreia ia parte, aceasta însemnând încă o dovadă ca Martin Opitz era deja cunoscut.

Când călătorea de la Satu Mare la Sălaj, a avut bucuria să întâlnească, mereu pe drum, în mod direct (nemijlocit), pe țăranul român, la munca în natură (aratul, cositul, păstoritul oilor și cirezile de vite).

La dieta din Cluj, Martin Opitz, observator de finețe se întreabă: *Peste tot am întâlnit un element preponderent, pe Români; în discuția Dietei văd că se discută numai despre Români; unde-s reprezentanții lor?* Poetul a văzut Sfaturile și legile Ardealului, potrivit faimoasei Unio Trium Nationum, din

care făceau parte doar nobilii unguri, sași și secui. Sub ochii lui Martin Opitz se discută și se votează, fără nici o opoziție, legea prin care se interzicea Românilor să mai umble călare: *Ne vlachi eguis incederent, sed pedes itinera exronarent*. Și acest lucru i s-a părut ciudat celui care își făcuse drumul numai călare.

Fiind încă la Cluj, află despre moartea soției lui Gabriel Betheln, iar ochii mari și negrii ai genialului Martin Opitz au observat că la înmormântarea soției lui Gabriel Bethlen, românii lipseau cu desăvârșire.

Hotărât lucru, ne aflăm în fața unui trimis ceresc pentru Neamul nostru românesc, ca și cum, dintr-un suflet de european din Silezia Superioară erau înmănunchate o sută de suflete de daci, de români pe care-i căuta cu multă râvnă și știință. Cum ne exprimăm azi, Martin Opitz a venit cu un Proiect de Țară, precis și punctual: *Caut multe marmuri* - spune el – *ale gintei romane și pe cei ce cred că sunt urmașii vechilor geți*.

După aceasta prezentare, ne vom ocupa de relatarea pe scurt a operelor sale privitoare la cultura și istoria Neamului Românesc: Poemul *Zlatna* și *Dacia Antiqua*. Dacă Poemul *Zlatna*, order von der Ruje des Gemuthles (*Zlatna*, sau despre liniștea sufletului) având 530 de versuri (Deutsche National – Litteratur, volum special în care e cuprins și Poemul *Zlatna*, în scriere gotică.

VI.

Zlatna,

Oder von Ruhe des Gemüths.

Wie wann die Nachtigal, vom Keficht ausgeriffen,
Hin in die Lüften kömt und an den kalten Flüssen
Mit Singen lustig ist, um daß sie los und frei
Von ihrer Dienstbarkeit und nun ihr selber sei:
So, dünkt mich, ist auch mir, im Fall ich unterzeiten 5
Der Schulen schweren Staub kan werfen auf die Seiten
Und außer dieser Stadt auch nur auf einen Tag
Und einen noch darzu mit Ruh erschnaufen mag.
Doch lachtet sonderlich vor andern Dertern allen
Mich euer Zlatna an und pflegt mir zu gefallen, 10
Zum Theil, Herr Lisabon, weil ihr da wohnhaft seid,
Und dann, daß viel da ist, so sonst weit und breit
Nicht fast gefunden wird. Im Fall wir nur es nennen,
So kan man schon sein Thun und Eigenschaft erkennen;
Dann Plato, das heißt Gold auf Windisch, da die Stadt, 15
Zwar kleine doch nicht arm, darvon den Ursprung hat.
Die Römer wusten schon, was hier sei zu erlangen,
Das abgeführte Volk hat wol das Land durchgangen,
Oh' es sich niederließ, der besten Derters Frucht
Und angenehmen Lust mit Fleiße nachgesucht. 20

Poemul Zlatna este un poem idilic, în care se tratează viața de la țară, poporul Român, de altfel, ca și alte popoare ale lumii, format din țărani (că la începuturi toți erau țărani!), structură a vieții câmpenești, patriarhale, cu meșteșuguri duse până la desăvârșire, cu folclor arhaic și port popular unic.

Parcă uitase pentru ce a fost chemat la Alba Iulia de către Principele Transilvaniei Gabriel Bethlen, de a fi profesor la Colegiul Superior Reformat, cu cele trei Facultăți: Teologie, Filosofie și Litere (Lingvistică). Uitase și de colegul său de la Heidelberg, Ștefan Bethlen, fratele mai mic al principelui, de care nu pomenește nici în treacăt. Peste toate era absorbit de farmecul țaranului român, căruia, din iubire, i-a înveșnicit vredniciile în poemul cel mai frumos închinat vreodată unui popor.

Dimpreună cu bunul său prieten Heinrich Lisabon, urmașul unei familii de refugiați din Olanda, la un pahar de vin de Șard, Opitz putea, departe de curte și de mediul ei neprielnic unui cugetător, să privească în toată liniștea, la petrecerile câmpenești alte Moșilor, în *Pratul lui Traian (Câmpia lui Traian)*, să asculte graiul urmașilor Romei, de care sufletul său clocotea, să cugete la numeroasele urme romane, de care se izbea la fiecare pas și să viseze la făurirea unei opere științifice mari, care să cuprindă, atât vestigiile gloriosului trecut, cât și prezentul, care se desfășura în ceea ce vedea el însuși, ca mărturie vie a puterii spiritualității latine. (Dr. Ilie Daianu, Poetul Silezian Martin Opitz și Românii din Transilvania. Anexă Zlatna, traducere liberă din Martin Opitz, de G. Coșbuc, Tipografia Alba, Alba Iulia, CMXLVI, p.14)

Același Dr. Ilie Daianu, tălmăcește că poemul Zlatna este *un certificat poetic al romanității noastre*, precum susținem și noi, că celebra Columnă a lui Traian este *Certificatul de naștere al poporului Român*, înscris în piatră de celebrul Apolodor din Damasc.

Poemul Zlatna a fost scris în anul 1623 și tipărit la Strassbourg în 1624, o altă ediție la Frankfurt am Mein 1644 și

Amsterdam 1646. Găsindu-se poemul în biblioteca de la Cluj, a fost tradus în anul 1885 de către tânărul poet G. Coșbuc și tipărită în paginile Ziarului Tribuna din Sibiu 1888, deci, după 262 de ani de când a fost scris acest poem întru cinstea țaranului român.

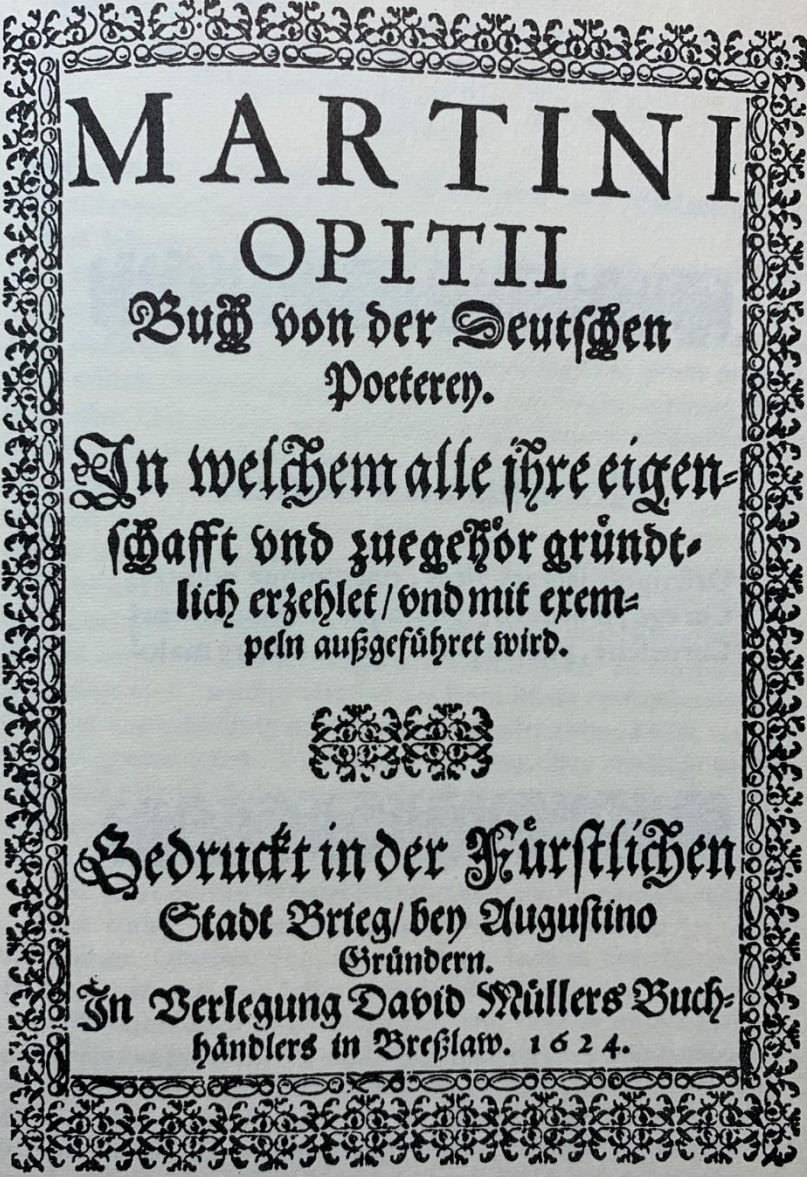
La doar 20 de ani, Martin Opitz publică lucrările sale dintru început *Stenarum Libellus (1617)* și *Aristarchus (1617)* în care pledează cu nestrămutat curaj pentru ideea, ca în viitor, poezii să-și compună operele literare în limba pe care o vorbește poporul de jos, lucrătorii pământului, națiunea... (Cumpăna Dorului, Zlatna, după Martin Opitz, Editura Țara Noastră, București, 2003, p. 195).

Poemul cuprinde 530 de versuri și începe cu un *Imn de bucurie* și se încheie cu *Iar tu rămâi cu bine, o Dacie măreață!*

Înalț de dor, în de voie/ un Imn de bucurie!/ Cum o privighetoare/ zburând din colivie/ și neastâmpărată,/ bătând din aripi iute.

Mare binecuvântare de la Dumnezeu a primit Martin Opitz, cunoscând pe Heinrich Lisabon, căruia îi dedică Poemul Zlatna:

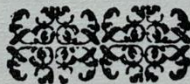
O, LISABON, iubite,/ pe unde am fost umblat,/ Ținut ca Zlatna voastră/ să văd nu mi-a fost dat./ Petrec acolo zile/ și darnice și blânde/ Cu oamenii de care/ Nu mă mai pot desprinde/ Mai buni nu sunt în stare/ Să cred că s-ar afla/ Pe unde-aș mai umbla!/ Chiar numele-i de Zlatna/ În limba sorbă spus./ Vorbește despre aur/ și sună drept răspuns/ Îndemnării voastre de aurari vestiți/ Precum și-n alte arte/ De nimeni biruiți

MARTINI
OPITII

Buch von der Deutschen
Poeterey.

In welchem alle ihre eigen-
schafft vnd zuegehör gründt-
lich erzehlet / vnd mit exem-
peln außgeföhret wird.

Gedruckt in der Fürstlichen
Stadt Breg/ bey Augustino
Gründern.

In Verlegung David Müllers Buch-
händlers in Breslaw. 1624.

Neîndoielnic, Martin Opitz cuprinde în versurile sale dragostea pentru românii, cei din Zlatna mai ales *de care nu mă mai pot desprinde/ Mai buni nu sunt în stare/ Să cred că s-ar afla/ pe unde aş mai umbla!* Şi ca o repetiţie optimistă: *ţinutul Zlatna însă,/ de mine-i mai iubit;*

Strălucitul poet, Martin Opitz, avea în firea lui atât de căutătoare, o aplecare spre cercetarea trecutului istoric al Poporului Român, fiind înzestrat cu intuiţie, soră cu inspiraţia divină. Nimeni până la el nu a căutat şi a descoperit atâtea pietre cu inscripţii rezistente în timp, pe care le-a tălmăcit în versuri pline de sens şi inspiraţie: *Îmi sunt atât de scumpe,/ aceste vechi însemne,/ Încât mă plec la ele,/ şi le numesc eterne;/ Văzând cum ies din piatră,/ ţâşnind nemuritoare.../ Cu timpul se trec toate,/ rămâne ce e scris!*

Cuprins într-un entuziasm fericit, şi având iubire pentru comoara pe care călca la fiecare pas: *Înscrisele de cuvinte, în pietrele de aici,/ Niciun puhoi pârdaľnic,/ trecut în goană, nici,/ Focul şi nici ploaia nu le-au putut distruge;/ Doar cerul le sărută la ele când ajunge,/ Sub ele dorm bărbaţii,/ de care azi aminte,/ Ne-aduc aceste stele,/ de piatră şi cuvinte.*

Mai mult decât râvna de cercetător, parcă desprins dintr-o frescă ortodoxă, vorbeşte inimii: *Pe lângă ele drumul,/ de câte ori mi-l trec,/ Cu ochii plini de lacrimi,/ şi fruntea mi-o plec,/ la gândul ce mă bate:/ ce-i viaţa asta când,/ rabzi multe şi vezi moartea,/ spre tine alunecând,/ Pe-ascuns cu vârful coasei,/ învâltorat de foc,/ şi de scăpare nu ai,/ în lume niciun loc./ Soseşte clipa morţii,/ şi-avutu-ntreg îl laşi,/ Tot aurul, râvnitul,/ la cei ce-ţi sunt urmaşi./ De aceea te grăbeşte:/ de nu te dai înfrânt,/ urmaşii toţi îţi sapă,/ în taină, un mormânt.*

Iată și Proiectul de Țară al lui Martin Opitz, mai bine zis, testamentul său de inimă: *Așa-i lăsat pământul,/ pământ ca să rămâie,/ Și nu mai faptă bună să treacă în veșnicie,/ De aceea în viață,/ ce iute trece vreau,/ Pe voi bărbați în fapte,/ să vorbesc mereu,/ Și cu izvorul minți,/ să las dacă se poate,/ Înscrise în Scriptură,/ posterității toate,/ Numele voastre scumpe,/ ce zac pe lezezi reci./ Drepti pildă să rămâneți,/ urmașilor pe veci./*

Cunoscător al istoriei universale, va cuprinde în versurile sale: *Din depărtate Asii,/ venind pe cai gonaci,/ pe greci să îi supună,/ pe Misii vechi și Traci,/ Cu biciul, nici Atila/ cu hoardele de Schiți/Nu poate frânge neamul/nepieritoarei ginți./Într-un pârdaľnic tropot/năvala lor zorește/Iar Slavii vă-nconjoară/ca marea într-un clește.../*

Cu toate cotropirile abătute asupra românilor, Martin Opitz, arată cu optimism: *Și totuși, limba voastră/prin timp a străbătut;/E dulce cum e mierea/și-mi place s-o ascult!...Chiar albele căsuțe/cu șită învelite/Și prag de piatră albă,/cu duh meșteșugite,/Vorbesc de-acele datini/străvechi ce nu se schimbă/Cum nici credința voastră/în moștenita limbă.*

Incredibilă constatare: *Vorbesc de-acele datini/străvechi ce nu se schimbă/Cum nici credința voastră/în moștenita limbă.*

De la datini și credință, Martin Opitz, cu lirism desăvârșit scrie despre portul popular al românilor și despre horă, toate moștenite ca și limba și portul: *Păstrându-vă și portul/și minunatul joc/Din vechea rădăcină/pornite, dintr-un loc,/Precum vestita horă/ce-n lume seamăn n-are;/...Când spre femei, bărbații/c-un pas mai înapoi,/Se-nclină.../ Ce frumoase-s femeile la voi!*

Chiar dacă Martin Opitz, nu știe să pescuiască peștii cu solzi de argint și aur, totuși se înfruptă din ei cu plăcere *când sunt gătiți cu cimbru și vin la ei se cere . . .* și că este vorba de vin: *Iar Șardul e aproape, cu vinul sau vestit... Un vin de crez și vrere, mai bun ne-am întâlnit! Și ca mângâiere pentru cei care scriu: Pe-acesta toți poeții/eu aș dori să-l știe -/E preursit de struguri/doar pentru poezie,/Poetul nu se cade/să beie orice vin,/Sunt vinuri care mintea/i-o împle cu venin;/De nu mai poate muzei/să-i scrie, nici să-i cânte,/Ci doar ca să-i îndruge/netrebnice cuvinte,/Un vin însă, de-acesta/de vechi letopiseț,/E pentru toți aceia/ce s-au născut poeți./*

Este o bucurie ca să ne închipuim cum Martin Opitz, a asistat cuprins de uimire: *O, cântecele voastre/cât de frumoase sunt!/Întârziu cu plăcere/din drum să le ascult/Sunt nobile și limpezi;/chiar muza Terpsichore/Vă dăruise versul/și grațioase hore;/ Iar zeul Febos însuși/ le dase armonia/Împlând a voastră doină/de dor cu vecinicia./ În toate-aceste arte/și-alese fapte bune/Vă făuriți în lume/un strălucit renume.../*

Iată și un alt portret în stihuri al românilor: *Sunteți ca o pădure/cu rădăcini adânci/Ce prinsă stă de cleanțuri/abrupte și de stânci/Și-oricât ar da de aspru,/prelung și cu durere,/Furtuna să vă smulgă/nu are-așa putere./Dorința-vă de viață/nu poate să se stingă/Cum pasărea când zboară/de soare să se-atingă./*

Zvăpăiatul poet, Martin Opitz, era fascinat de frumusețea naturii, dar peste toate, de frumusețea femeii: *O fată e frumoasă/dar harnică cealaltă;/Simțirea te înșală,/averea te îmbată;/E veselă săraca;/bogata e posacă;/O alta n-are farmec/și nu e chip să-ți placă;/Iar dacă-i prea frumoasă/atunci e de păzit;/Urâtă de-i, de prietenii/buni ești*

părăsit;/Iar de-o închizi în casă/ea plânge cu amar,/Își blestemă iubirea/și totul e-n zadar./

Exact ca la Pateric!

În iureșul liric, Martin Opitz, realizează o antiteză: *De lăcomia cumva/la jug să tragi te-a pus/Și fericit rămâne/în lume-acela care/În satul de sub munte,/încărunțit de soare,/Muncind pământul, vesel,/la frumuseți părtaș e/Și nu cunoaște spaima/pornirilor trufașe;/Cetatea unde zlotul/e totul - el te vinde./Și îți mai ia și sarea/de-o ai lângă merinde./La curte-acolo unii-s/mai îngâmfați ca alții/Ce-n clinchete de pinteni/iși zornăie talanții.*

Viersul tăios, este mânuit ca sabia sprintenă, poetul oaspete pe pământul transilvan, slăvește fără zgârcenie pe românul frate: *Valahul ce trăiește/în munții lor departe/Nu știe de-a cetății/pierzanii și păcate/Și viața el și-o împlă/cu-a câmpului plăceri/Ce-n suflet vii îi toarnă/alese mângâieri;/Și bucurii sub cerul/luceafărului blând.../El raiul din cetate/nu l-a râvnit nicicând,/Acolo viclenia și jaful/stând la pândă,/Îi lustruiesc nelegii/trompete de izbândă;/Și-oricâtă eleganță/s-ar face că îmbracă/Subțirea reverență/făcută ca să placă/Rămâne tot spoială/fățarnică și goală;/Sulemenire veche/în zisa lume nouă.*

Este surprinzător, cum Martin Opitz, proaspăt venit pe plaiurile Transilvaniei, are puterea să observe cu de amănuntul comportamentul Valahului: *Valahul nu ia-n seamă/acele învârteli/Din câte-s prin cetate/supuse și spoieli;/Și-alarmă dacă sună/trompeții tot nu-i pasă;/El neclintit rămâne/ cu munții lui acasă.../Făgăduieli cu carul/oricare grof îi face,/Valahul nu-l mai crede;/lui munca-n câmp îi place;/Nici*

jinduie la ranguri,/din care-o fi s-apuce:/Când nu-i muncit un lucru/ca apa se și duce.

O comuniune mai strânsă între natura lui Dumnezeu și valahul iubitor de frumos, nu a fost cântată atât de duios până la acea vreme!

În ce cuvinte am putea cuprinde talentul și sensibilitatea marelui poet, adus de Dumnezeu în Grădina Maicii Domnului din Transilvania. Iată cum scrie: *Valahul, om de cinste,/iubește brazda care/I-aduce rodul dulce/și-aleasa desfătare./Își mână boii-n ciurdă/și oile în turmă,/La pășunat pe unde/le poate da de urmă,/Caval să-și facă rumpe/din codru un lăstare,/Pe care de-l sărută/răsar sunând izvoare/De dor și de iubire,/ce farmecă și împlă/Toți munții ce-și apleacă/pe văi bătrâna tâmplă.*

Pentru noi, cei de azi este o mare bucurie să știm, din versurile poetului silezian, anumite instrumente muzicale folosite cu măiestrie de valahul, om de cinste: *Chiar caii ce aleargă/pe ascunse cărării/Se-opresc la zvon de fluier,/cu el îi și supui,/...Valahul să adune/din flori aleasa miere,/Albinelor cu grijă/le-a măiestrit știubeie;/Și roiurile-ascunse/în scorbure, sub frunză,/Le-aduce lângă casă/că-i place să le-auză/Cum hărnicesc și cântă/și să le vadă-i place/Pe trântori înfruntându-i/cu arma lor de pace.*

Pentru savantul poet, frumusețea românilor, dar mai ales a româncelor, era prilej ca să-și moaie condeiu, *peana*, în simplitatea ei: *Frumoasă-i! O naidă/în simplitatea ei/Pe ie-i sunt cusute/ cudalbe flori de tei;/Și-i amiroase trupul/a flori de sânziene/Și dulce lămâiță/când roua se așterne.../Ca murile-i sunt ochii./cireașă buza ei;/E cea mai scumpă floare/și floare-ntre femei,/*

*Prin gene mi se cerne/cu pasul ei de ciută/Suind din sat
poteca/de alții neștiută,/Bărbatului să-i ducă/bucatele
dorite/Când soarele-i în crugul/amiezii împlinite...*

Ce poate fi mai frumos?!

Cum ar fi putut oare să nu descrie, Martin Opitz, și meniul vlahului, din 1622 – 1623? Meniu care venea mereu în istorie cu iscusința plină de artă a gospodinei harnice: *Bucatele aduse/sunt binecuvântate;/Fierbinte supă, ouă,/pe foc de vreascuri toate./Coaptă bine găina/ori vreun crestat cocoș.../S-ar înfrupta din ele/toți civii pofticioși!/Carnea de miel, ce dulce-i/și laptele la fel;/În rotocoale untul/plutește gras în el;/Smântâna, ca și cașul/și câte sunt din lapte -/Olanda nu le are/mai bune preparate!/Și fructe, fel de feluri,/doar pofta lor s-o ai;/Livezile de-a dreptul/sunt rupte-aici din rai.*

Cele două rodire, plugul și poezia, sunt dorințele lui Martin Opitz: *Cu plugu-aș trage brazde/și-aș scrie poezii/Să pot avea prinosul/de rod și bucurii/Pe care-aici le are/din dat străvechi țăranul.../Și-ntreaga mea viață/cu zel mi-o voi urzi/În arta și știința/eternei poezii.*

Înainte de a se apropia de odihna binefăcătoare a viersului său înaripat, ar vrea să se asigure de unde curg și care-i al vieților izvor: *De aceea până-n clipa/când moartea va veni/Întreaga-mi viață dată/eu mi-o voi hărăzi/Cu sânguință minții/și sufletului meu/În arta poeziei;/voi studia mereu,/Cele mai vechi popoare;/năravurile lor;/De unde curg și care-i/al vieții lor izvor:/Cum s-au hrănit, ce datini/aveau, cum le-a fost arta;/Iar faptelor de bine/cum li se dă răsplată;/Pe om din noaptea lunii/cine-l călăuzi/Pe drumul de primejdii/până'n această zi?*

Poemul acesta închinat vlahilor, adică românilor, se află pe treapta cea mai înaltă a izvorării poetice, arătându-se în mod explicit aria întinsă a cunoștințelor enciclopedice cuprinse de genialul Martin Opitz. Acum va înțelege cititorul răbdător, creația poetică a marelui innolog, poetul german, remarcabilul literat clasic și diplomat sensibil, cu rezistența maximă în lungile și grelele drumeții făcute pe drumurile primejdioase ale Europei de atunci. Și noi, românii – vlahii, am avut fericirea, ca Dumnezeu să ne trimită pe îngerul Său, Martin Opitz, ca într-un singur an, să ne cânte din cavalul și naiul rupt din rămureaua codrilor Apuseni ai Transilvaniei!

Și acum, iată, cunoaștem și mireasa poetului Martin Opitz: *Aleasă, din câte-s/ eu nu te voi uita./ Iubită poezie;/ rămâi mireasa mea!*

Pentru Martin, Ovidiu a fost cel mai inspirat poet: *Dintre poeți: Ovidiu – pe cel mai inspirat./ Câte tristeți m-ar prinde,/ nu-l las uitării dat.*

Acest poet de geniu, în vârstă de doar 25 de ani, scrie de parcă ar fi un bătrân înțelept: *Am scris în tinerețe,/ și în grija ei te las.../ De acum altor fapte din suflet le dau glas!*

Cat de mare este sufletul său de sfânt al ghiersului etern!

Drumuri multe!

Drumuri grele!

Martin Opitz, cuprins de dorul casei, de dorul mamei, dorește să se întoarcă în Vatra sigură a nașterii sale: *O după atâtea drumuri/bătute cu-al meu pas,/Natale plaiuri nu pot/uitării să vă las;/Spre voi îmi zboară gândul,/spre tine Bober drag;/Prag depărtat și martor/plecării mele-n larg.../Acolo doarme mama/sub firul ierbii rece,/Iar eu de ea*

*departe/cu timpul ce se trece,/Mi-e tot mai grea povara/acestui
traî strein.*

Şi după ce a slobozit o lacrimă, ca albastrul cerului, a oftat zicând: *Mie mi-e dat în lume,/din cât istov mai am./Să-mi
duc viaţa-n pace,/altă pohtire n-am.*

Iar gândul, ca într-o îmbrăţişare eternă, pentru ţăranul român, îi lasă drept mângâiere: *Pentru aceia care/cu dragoste
mă vor/Şi dragostea li-i lege/şi ţel mântuitor,/Cu plugu-aş
trage brazde/şi-aş scrie poezii/Să pot avea prinusul/de rod şi
bucurii/Pe care-aici le are/din dat străvechi ţăranul.*

O, Doamne Dumnezeu, cine putea scrie mai frumos!

Poetul Martin Opitz, după cum s-a văzut, a scris un *Poem Unic* în care înfăţişează un Neam Unic, cu măiestrie unică. Adevărată Icoană a Românilor, a Vlahului, cum este numit şi recunoscut românul de către cei străini.

Este necesar să subliniem că cea mai mare parte din timp, acest savant, în adevăratul înţeles al cuvântului, a cercetat bogățiile lingvistice, etnologice, istorice şi arheologice, adunând un imens material, în 16 ani de osteneală, pentru a întrupa opera vieţii sale: *Dacia Antiqua!* Darul acestui mare Cercetător şi Cavalier al Dreptăţii, a purtat cu sine, pe drumurile Europei, bogăţia de material ştiinţific, ţinând legătura cu prietenii pe care i-a întâlnit la Alba Iulia, Zlatna, Şard şi alte locuri din Munţii Apuseni. El îşi dorea o operă unică, o *Dacie Antiqua*, a dacilor, a vlahilor – românilor, românească şi nu o *Dacie* furată de principii, regii şi împăraţii trecători. El a vrut să demonstreze continuitatea noastră românească în Dacia şi latinitatea noastră milenară.

Martin Opitz îşi intitula scrierea: *Comentarii Rerum Dacicarum!* Mereu, după plecarea din Alba Iulia, îşi va aduce

aminte de frumoasa Valdala, româncă, Vlăhiță, cu care a ținut legătura, rugându-o să strângă noi date științifice pentru *Dacia Antiqua*, opera sa, care dorea să-i aducă renume și glorie neamului său. În anul 1630, roaga pe prietenul său Schaeдеus, care se pornea spre Transilvania, să-i procure de la sași date literare despre *Relievele românilor* și despre vechimea neamului romanesc. Cu patru ani înainte, 1626, ruga pe Gunter să-i trimită *Eclogae Legationum*, o enciclopedie rezumativă din istoriografii greци ai împăratului Constantin Porfirogenetul, în care se pomenesc anii 912 – 957, atât românii cât și ungurii, precum *Stauromachia*, apărută la Viena în 1519, unde se descriu luptele cruciaților din Ungaria, sub Gheorghe Doja.

Pentru a desăvârși opera sa pentru tipar, sub titlul: *Dacia Antiqua sive Comentarii rerum Dacicarum*, Martin Opitz dorea să vină din nou în Transilvania, dar n-a fost să mai fie, pentru că în anul 1639, moare de ciumă la Danzig, când cad flăcărilor, trupul și avutul său, poezia și *Dacia Antiqua*. Colerus, contemporanul său scrie: *După o atâta muncă, atâta priveghere și atâtea cercetări, scrierea sa nu și-a pregătit-o, cum recomandă Horațiu, în curs de nouă ani, ci în curs de 16 ani. După atâtea cercetări, consultări și așteptări, el a pus-o la punct, încât dacă mai trăia câteva luni, ar fi scos-o la limanul judecății publice.*

Același Colerus, cu rece umor adaugă: *Deși nu a fost însurat niciodată, Martin Opitz, n-a murit fără urmași. El a lăsat două fiice: una poezia germană, cealaltă Dacia Antiqua. Cea dintâi era progenitura sa, a doua, de fire, de formă și de limbă latină, era matură de ani, așa zicând gata de măritat, dar a rămas orfană de părintele său.*

Că tot trebuie să ne apropiem de finalul acestui escur, să vedem cum stau în oglindă: Mitropolitul Petru Movilă și Martin Opitz:

1. Născuți în același veac.

2. Petru Movilă, în anul 1622 merge la Lavra Perska din Kiev pentru a se călugării, în Biserica Ortodoxă.

3. Martin Opitz, în anul 1622 vine în Transilvania, la Alba Iulia, ca profesor la Colegiul Reformat.

4. Pentru Movilă, în anul 1636, merge la Lember (Iwov) unde va tipări un Evangheliar în limba slavonă.

5. Martin Opitz, în anul 1636, este angajat al familiei regelui Vladislav al IV-lea de Vasa adică Polonia.

Când citim din opera sa, inima ne tresaltă de bucurie și sufletul se veselește că un străin de pe alte meleaguri, ne-a cunoscut așa de bine așa cum ar trebui să ne cunoaștem și noi acasă, valorile cu care ne-a binecuvântat Domnul Dumnezeu!

Parcă îl vedem pe peregrinul și pelerinul Martin Opitz, pregătit de drumul fără întoarcere: *Pământ natal, la tine voi ajunge, oare/ Îmi vei reda amicii?/ spre ei visarea-mi zboare.../ Eu plec de-aici spre Nordul învăluit în ceață/ Iar tu rămâi, cu bine o, Dacie măreață!*

Arc peste timp, după aproape patru secole, scriitorul Miron Scorbetu a tipărit la Cluj cartea sa *Dacia Edenica!* Așadar, avem în istoria noastră: *Dacia Edenică* și *Dacia Antiqua!* Cele două surori gemene, cu destine diferite. Așa sunt oamenii și neamurile celebre în istoria timpului.

Să ne bucurăm!

† *Calinic Argeșeanul*

† Calinic Argeșeanul

Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului

29 noiembrie 2019

*Casa Scriitorului – Oești Pământeni, Comuna Corbeni, Județul
Argeș*

Curriculum Vitae
ÎNALTPREASFINȚITUL PĂRINTE
CALINIC ARGEȘEANUL
ARHIEPISCOP AL ARGEȘULUI ȘI MUSCELULUI

I. DATE BIOGRAFICE

- S-a născut la data de 6 iunie 1944, din părinții Elena și Haralambie, în localitatea Cracăul-Negru, județul Neamț. La Botez a primit numele Constantin.

II. FORMAREA ȘI EXPERIENȚA PROFESIONALĂ

- 1951- 1955 – urmează școala generală în satul Cracăul-Negru și între 1966-1958 în comuna Bălțătești, Județul Neamț;
- 1964 – absolvă cursurile Seminarului Teologic Ortodox de la Mănăstirea Neamț;
- 1964-1968 - studiază la Institutul Teologic Ortodox de Grad Universitar din Sibiu, pe care l-a absolvit în anul 1968 cu teza de licență intitulată: *Lupta profesilor împotriva formalismului*, susținută sub îndrumarea pr. prof. Nicolae Neaga;
- 6 septembrie 1964 – este hirotonit diacon celib, apoi preot și duhovnic la 8 septembrie 1964, de către Înaltpreasfințitul Teofil Herineanu, Arhiepiscop al Clujului;
- 1 octombrie 1964 - 1 septembrie 1966 - slujește ca preot paroh la parohia Tioltiur din Protopopiatul Gherla și apoi, prin transfer în interesul serviciului, la parohia Inău,

Protopopiatul Târgu Lăpuș, de la 1 septembrie 1966 până la 1 noiembrie 1971;

- 1 noiembrie 1971 - este închinoviat la Mănăstirea Căldărușani, județul Ilfov, unde a viețuit până la 1 ianuarie 1974;
- 31 decembrie 1972 – este tuns în monahism la Mănăstirea Căldărușani, județul Ilfov, de către Înaltpreasfințitul Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului, primind numele **Calinic**;
- 1972-1974 – îndeplinește ascultările de muzeograf și secretar al Mănăstirii Căldărușani;
- 1 ianuarie 1974 – 1 august 1977 – este viețuitor al Mănăstirii Cernica, județul Ilfov;
- 1 august 1977- 1 martie 1981 – este stareț al Mănăstirii Sinaia, județul Prahova;
- 1 martie 1981- 1 noiembrie 1985 – este stareț al Mănăstirii Cernica;
- 17 noiembrie 1985 – este hirotonit și instalat arhieru-vicar al Eparhiei Râmnicului și Argeșului, cu titlul Argeșeanul și cu reședința la Mănăstirea Curtea de Argeș;
- 4 aprilie 1990 – este numit locțiitor de episcop al Episcopiei Argeșului (reînființată prin hotărârea Sfântului Sinod, din 12 februarie 1990) ;
- 27 septembrie 1990 - este ales Episcop de Argeș, fiind înscăunat la 18 noiembrie 1990, de către Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist dimpreună cu un sobor de ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, alcătuit din Înaltpreasfințitul Părinte Nestor, Mitropolitul Olteniei, Preasfințitul Epifanie, Episcopul Buzăului și Preasfințitul Gherasim, Episcopul Râmnicului;

- 19 iunie 2009 – este numit Arhiepiscop de către Sfântul Sinod, în urma ridicării Episcopiei Argeşului şi Muscelului la rangul de Arhiepiscopie.

III. ACTIVITATEA ACADEMICĂ ŞI DE CERCETARE

1. ACTIVITĂŢI EDUCATIONALE ŞI CULTURALE

Fondator de instituţii:

- Înfiinţează seminarii teologice la: Turnu-Măgurele, Piteşti, Curtea de Argeş şi Câmpulung Muscel;
- Înfiinţează şcoli de cântăreţi bisericeşti la: Turnu-Măgurele, Domneşti, Curtea de Argeş.
- Înfiinţează Facultatea de Teologie Ortodoxă „*Sfânta Muceniţă Filoteia*” din Piteşti (1991), actualmente Facultatea de Teologie, Litere, Istorie şi Arte din cadrul Universităţii din Piteşti;

Fondator de publicaţii:

- *Argeşul Ortodox*, săptămânal de informare bisericească, teologie şi spiritualitate al Arhiepiscopiei Argeşului şi Muscelului;
- *Lumină lină*;
- *Păstorul Ortodox*, serie nouă.

2. ACTIVITATEA ŞTIINŢIFICĂ ŞI PUBLICISTICĂ

A) Un total de 77 de lucrări în volum, după cum urmează:

- *Istoria sfintelor mănăstiri Cernica şi Căldăruşani*, lucrare diortosită şi transliterată, Ed. Institutului Biblic

- și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988;
- *Bucuria lecturii*, Editura Cartea Românească, București, 1989 (ediția I -a);
  - *Bucuria lecturii*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000 (ediția a II-a);
  - *Cruci de piatră* (în colaborare cu Dl. Grigore Constantinescu), Editura Episcopiei Argeșului și Muscelului, Pitești, 1999;
  - *Pace și bucurie cu Brâncuși*, Ed. Dacia, București, 2001 (ediții în limbile română, engleză și franceză);
  - *Întrebări profane, lămuriri duhovnicești*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2001;
  - *Frumusețea lumii văzute*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2002;
  - *Brâncuși și Psalmul creației* (română, italiană, franceză și engleză), Ed. Anastasia, București, 2003;
  - *Sfântul Voievod Ștefan cel Mare. Între Cer și genune*, Ed. Eikon, Cluj, 2004;
  - *Sfântul Voievod Ștefan cel Mare în Cetatea Basarabilor. 500 de ani de la trecerea în eternitate* (coautor), Ed. Dacpress, Curtea de Argeș, 2004;
  - *Albinele fac politică*, Ed. Dacpress, Curtea de Argeș, 2004;
  - *Gurie Grosu, Jurnalul unui Mitropolit*, Ed. Dacpress, Curtea de Argeș, 2005;
  - *Patriarhul biblic* (română, italiană și engleză), Ed. Episcopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2005;

- *Traista cu stele*, Ed. Episcopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2005;
- *Veșnicia de zi cu zi*, Ed. Curtea Veche, București, 2006 (o nouă ediție adăugită și revăzută la Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2013);
- *Biserica Neamului în pumnii tiranului*, Ed. Dacpress, Curtea de Argeș, 2006;
- *Să ne salvăm de la un nou holocaust asupra libertăților românilor*, Ed. Dacpress, Curtea de Argeș, 2006;
- *Fereastra lui Iorga*, Ed. Episcopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2007;
- *Mersul printre stele*, Ed. Episcopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2007 (și o nouă ediție adăugită și revăzută în 2013);
- *Sfântul Voievod Neagoe Basarab Domnul Țării Românești* (coautor), Ed. Episcopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2008;
- *Legenda Meșterului Manole* (coordonator), Ed. Episcopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2009;
- *Toată vremea-și are vreme*, vol. I (două ediții), Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2010;
- *Toată vremea-și are vreme*, vol. II (două ediții), Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2010;
- *Istoria Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2010;

- *Toată vremea-și are vreme*, vol. III (două ediții), Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2011;
- *Toată vremea-și are vreme*, vol. IV, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2015;
- *Toată vremea-și are vreme*, vol. V, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2016;
- *Istoria Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2012;
- *Dintr-ale lumii*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2013;
- *Interviuri*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2014.
- *Calinic Arhiepiscopul - un ierarh misionar, harnic și cărturar*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2014.
- *Sfântul Voievod Ștefan cel Mare. Între Cer și genune*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2015;
- *Istoria Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Colecția Bucurii Arhierești, Seria Albume I*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2015;
- *Doamne și Stăpânul vieții mele. Meditații de Calinic Arhiepiscopul*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2015;
- *Adevăratul Cioran*, Ed. Eikon, 2015;
- *Scrisoarea lui Dumnezeu*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2016;
- *Toată vremea-și are vreme*, vol. V, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2016;

- *Printre vremuri și cuvinte*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2016.
- *Martin Opitz, un poet german îndrăgostit de români*, Editura Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2016.
- *Vrei să fii sănătos?*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Suferințele și biruințele Catedralei de la Curtea de Argeș*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Toată vremea-și are vreme*, vol. I-II, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Toată vremea-și are vreme*, vol. III-V, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *There is a time for every matter under heaven*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Tout temps a son temps*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Vindecă, Părinte*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Sfântul Neagoe Vodă Basarab*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Cu Dumnezeu despre Dumnezeu*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Aș vrea să vă spun: Cu pana printre idei*, vol. I, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;

- *Aș vrea să vă spun: Când gândul își ridică pleoapa*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Preafericitul Daniel, zece ani de patriarhat apostolic*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2017;
- *Naștere și Înviere*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2017;
- *Minunea de a fi*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2017;
- *Iadul de la Pitești*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2017;
- *Între umbre și lumini*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2017;
- *Sintagme și cugetări*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2017;
- *Vrei să fii sănătos, ediția a doua*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Vindecă, Părinte, ediția a doua*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Doamne și Stăpânul vieții mele, ediția a doua*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Din bucuria inimii*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Sacra rostire*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *La vama vremii*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Iubirea nemuritoare a lui Dumnezeu*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;

- *Toată vremea-și are vreme, vol. I*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Toată vremea-și are vreme, vol. II*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Toată vremea-și are vreme, vol. III*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Toată vremea-și are vreme, vol. IV*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Toată vremea-și are vreme, vol. I-V*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Licăriri de smarald*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Mărgăritare*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Din suferințele Sfintei Mari Uniri*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Licăriri de smarald, ediția a II-a*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Mai citește o dată*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Mai citește o dată, ediția a II-a*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2019;
- *La vama vremii*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2019;
- *Raze de gând*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2019;
- *Calinic Argeșeanul la ceas aniversar*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2019;

B) Un total de 39 de volume coordonate, după cum urmează:

- †Iustin MOISESCU, *Ierarhia bisericească în epoca apostolică*, integrala *Patriarhul Iustin, opera integrală*, Episcopia Argeșului și Muscelului/Ed. Anastasia, București, 2003;
- †Iustin MOISESCU, *Evagrie din Pont*, integrala *Patriarhul Iustin, opera integrală*, Episcopia Argeșului și Muscelului/Ed. Anastasia, București, 2003;
- †Iustin MOISESCU, *Sfânta Scriptură și interpretarea ei în opera Sfântului Ioan Hrisostom*, col. *Patriarhul Iustin, opera integrală*, Episcopia Argeșului și Muscelului/Ed. Anastasia, București, 2003;
- †Iustin MOISESCU, *Activitatea Sfântului Apostol Pavel în Atena*, integrala *Patriarhul Iustin, opera integrală*, Episcopia Argeșului și Muscelului/Ed. Anastasia, București, 2003;
- †Iustin MOISESCU, *Dosoftei Mitropolitul și alte scrieri*, integrala *Patriarhul Iustin, opera integrală*, Episcopia Argeșului și Muscelului/Ed. Anastasia, București, 2003;
- Hristu ANDRUȚOS, *Simbolica*, integrala *Patriarhul Iustin, opera integrală*, Episcopia Argeșului și Muscelului/Ed. Anastasia, București, 2004;
- †Iustin MOISESCU, *Omilii arhieresti*, integrala *Patriarhul Iustin, opera integrală*, Episcopia Argeșului și Muscelului/Ed. Anastasia, București, 2004;
- †Iustin MOISESCU, *Cuvântări ecumenice*, integrala *Patriarhul Iustin, opera integrală*, Episcopia Argeșului și Muscelului/Ed. Anastasia, București, 2004;
- *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie*, ediția completă, conținând versiunea românească de la Curtea de Argeș din secolul al XVII-lea, fragmentele păstrate din originalul slavon în facsimil, transcrierea și traducerea lor de acad.

- Gheorghe Mihăilă, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, septembrie 2009;
- *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie*, versiunea de la Curtea de Argeș, secolul al XVII-lea, în limba română și traducerea în limba engleză, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2012;
  - *Trilogia Miorița*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2013;
  - *Legenda Meșterului Manole*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș,
  - *Luceafărul*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2013;
  - *Sfinții Împărați Constantin și Elena cei întocmai cu Apostolii*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2013;
  - *Ghidul preotului paroh, al stareților și starețelor*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2013;
  - *Carte de rugăciune*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2013;
  - *Brâncovenești. Sfinții Martiri Brâncoveni. Culegere de Studii*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2014;
  - *Biserica Sfânta Treime Urechești, comuna Cicănești, județul Argeș*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2014;
  - *Sfânta Mănăstire Slănic. File de cronică, file de acatist*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2014;

- *Pârvu Pârvescu Mutu. Spiritualitate, istorie și artă ortodoxă*, Ed. Eparhiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2014.
- *Biserica Vatra Satului din Berevoiești*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2015.
- *Mănăstirea Glavacioc, peceti ale istoriei, peceti ale spiritualității românești*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2015.
- *Schituri și mănăstiri argeșene*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2015.
- *Antim Ivireanul: Sfânt, artist și cărturar*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2016;
- *România de la Argeș*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Catedrala de la Curtea de Argeș*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Catedrala de la Curtea de Argeș, quinentenar*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Veșmânt din borangicul vorbelor*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Învățăturile lui Neagoe Basarab în limba engleză*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Sfântul Cuvios Pafnutie Zugravul de la Muscel*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;

- *Mănăstirea Piscu Negru, fereastră spre cer*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *Cuviosul Pafnutie Pârvu Zugravul*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2017;
- *1517-2017, Biserica Mănăstirii Argeșului, o jumătate de mileniu*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2017;
- *Patriarhul Justinian Marina*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Sfânta Muceniță Filoteia, 8 secole de la martiriu, catalog de expoziție*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Unirea românilor 1599-1859-1918*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Sfânta Muceniță Filoteia, opt secole de la martiriu. Album*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Schitul Florica, Sfântul Ioan Botezătorul*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2018;
- *Biserica Vatra Satului Berevoiești, ediția a II-a*, Ed. Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, 2019;

C) Alte lucrări:

- a publicat peste 1200 de studii, interviuri, recenzii, pastorale și articole în reviste bisericești și publicații laice.

IV. ACTIVITATEA MISIONARĂ ȘI SOCIALĂ

1. INIȚIATOR, SPRIJINITOR ȘI COORDONATOR DE PROGRAME CULTURALE, EDUCAȚIONALE ȘI SOCIALE

- Inițiază lucrări de reparații și restaurare la bisericile mănăstirilor: Sinaia, Cemica, Brâncoveni, Bistrița, Clocociov, Călui, Curtea de Argeș, Aninoasa, Văleni, Robaia, Nămăiești, Cetățuia Negru-Vodă, Glavacioc, Cotmeana, Trivale, Negru-Vodă, Bascovele, Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul – Antonești și Râncaciov.
- Inițiază și coordonează ridicarea bisericilor mănăstirilor: Sfântul Ilie - Piscul Negru – Transfăgărășan; Sfântul Calinic-Călinești, județul Argeș; Intrarea în Biserică a Maicii Domnului – Ciocanu; bisericilor din parcul Mănăstirii Argeșului: Bunavestire, Intrarea în Biserică a Maicii Domnului și Acoperământul Maicii Domnului; Schimbarea la Față; Paraclisul Sfântul Calinic de la Mănăstirea Slănic, Sfântul Gheorghe - Cracăul Negru, Paraclisul Eparhial Sfântul Calinic și Sfânta Filoteia din cadrul Centrului Eparhial; Mănăstirea Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul- Antonești, comuna Corbeni și al sutelor de biserici din eparhie, de care s-a ocupat în mod direct cu lucrările de restaurare, consolidare și repictare.
- pune bazele activității de catehizare și organizare cultică a surzilor din Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, prin desfășurarea unui program de catehizare prin limbajul mimico-gestual pentru persoanele cu deficiențe de auz și vorbire din municipiul Pitești (1996); hirotonește primul preot surd din Biserica Ortodoxă Română, preotul Toma Constantin (1997);
- inițiază demersurile pentru înființarea de către Sfântul Sinod a Centrului Național de Pregătire, Catehizare și Misiune Ortodoxă pentru Deficienții de Auz din România și Diaspora, precum și a normelor de slujire prin limbajul mimico-gestual (5 noiembrie 1999);

- Sprijină înființarea clasei cu predare în limbajul mimico-gestual din cadrul Seminarului Teologic „Sfântul Neagoe Vodă Basarab” din Curtea de Argeș (2000);
- Coordonează lucrările: *Liturghierul* tradus în limbajul mimicogestual românesc și *Simbolistica semnelor*, apărute la Ed. IBMBOR (2008);
- susține acreditarea programului de master în Teologie-Misiune și slujire prin limbajul mimico-gestual de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Pitești, aprobat ulterior de către ARACIS, începând cu anul universitar 2009-2010 (2009).

2. ACTIVITĂȚI LITURGICE ȘI MISIONARE

- Inițiază și îndeplinește formalitățile canonice pentru înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, prin desprinderea județului Teleorman din jurisdicția Eparhiei Argeșului (1996);
- A hirotonit și hirotesit peste 1100 de preoți.

CANONIZĂRI DE NOI SFINȚI ROMÂNI

- Întocmirea, diortosirea și tipărirea Vieții, slujbei și acatistului Sfinților, *Neagoe Basarab*, Voievodul Țării Românești și a Cuviosului Ioanichie Schimonahul de la Mănăstirea Cetățuia Negru-Vodă, a căror proclamare locală s-a făcut în Catedrala Arhiepiscopală din Curtea de Argeș (26 septembrie 2009).
- A diortosit *Viața și slujba Sfintei Mucenițe Filoteia*, ale cărei sfinte moaște se află la Mănăstirea Curtea de Argeș.
- A pregătit și a întocmit împreună cu Arhiepiscopia Bucureștilor, documentația privind canonizarea Sfântului Cuvios Pafnutie Pârvu – Zugravul de la Mănăstirea Robaia, a cărei proclamare solemnă s-a

făcut la Mănăstirea Robaia din cuprinsul Arhiepiscopiei Argeşului şi Muscelului la data de 6 august 2017;

V. ACTIVITĂŢI ŞI RESPONSABILITĂŢI ÎN DOMENIUL ACADEMIC ŞI DE CERCETARE

- Din 2002 este membru de onoare al Societăţii Profesorilor de Muzică şi Desen din România şi vicepreşedinte pe ţară al Societăţii pentru Învăţătura Poporului Român;
- Din 2006 este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

DISTINCŢII ŞI TITLURI ACADEMICE ŞI CULTURALE

- *Cetăţean de onoare al municipiului Curtea de Argeş* (1996);
- *Doctor Honoris Causa* al Universităţii din Piteşti (12 iunie 2000);
- Ordinul naţional *Pentru Merit* în grad de *Mare Ofiţer*, conferit de Excelenţa Sa, Domnul Emil Constantinescu, Preşedintele României (2000);
- *Cetăţean de onoare al comunei Ţiţeşti*, judeţul Argeş (2007);
- *Distincţia Eparhială a Eparhiei Buzăului şi Vrancei*, oferită de către Înaltpreasfinţitul Părinte Epifanie, Arhiepiscopul Buzăului şi Vrancei (4 iulie 2007);
- *Cetăţean de onoare al comunei Corbeni* (2009);
- *Cetăţean de onoare al comunei Bradu* (2011);
- Ordinul *Coroana României* în grad de Ofiţer, conferit de Majestatea Sa, Regele Mihai I de România (2013);

- *Cetățean de onoare al Orașului Mizil* (2013);
- *Ordinul Sfinții Martiri Brâncoveni al Patriarhiei Ortodoxe Române*, oferit de către Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (16 august 2014);
- *Cetățean de onoare al Municipiului Slobozia* (2014).
- *Cetățean de onoare al Comunei Ștefan cel Mare, Județul Argeș* (2017).
- *Cetățean de onoare al Comunei Mușătești, Județul Argeș* (2017).
- *Distincția oficială a Statului Vatican pentru jubileul extraordinar al milei 2015-2016 (Official Medal for the extraordinary jubilee of mercy 2015-2016), acordată de către Excelența Sa Arhiepiscopul Miguel Maury Buendia – Nunțiul Apostolic în România* (2017).